

Hvør eigur skuldina?

Skuldin hjá Tvøroyrar Flakavirki er omanfyri 50 mió. kr. Verandi og undanfarna leiðsla geva hvør øðrum ábyrgdina - og vónleyst er hjá vanligum fólki at taka stóðu til, hvør hevur rætt

Í samrøðu við Sosialin friggjadagin segði Dánjal av Rana, at tað var leiðslan sum sat áðrenn hann kom framat, ið hevði ábyrgdina fyri, at stóðan á virkinum er so ring.

Hann nevndi fimm ítökilig dømi um, hvussu stórin Heri Mortensen og nevndarformaðurin Signar Dam við skileysum politikki og privatum áhugamálium høvdu koyrt virkið í óføri.

Men longu dagin eftir afturvísti Signar Dam á sannførandi hátt øllum hesum - og gav í staðin Dánjali skuldina fyri vanlukkuskilið.

Goymslan

Eina av ákærunum hjá Dánjali kom Signar kortini ikki nógv inn á - og tað var kanska tann mest áhugaverda: Nevniliga at Heri Mortensen hevði givið skeivar upplýsingar

um virðið av goymsluni við árslok 1987.

Hetta gjørdi, segði Dánjal, at roknskapurin fyri 1987 sá út til at vera munandi betri, enn hann í veruleikanum var - og at vánaliga úrslitið á hendan hátt var skumpað yvir á '88-roknskapin í staðin.

Heri Mortensen segði eftir at hetta hevði staðið í blaðnum, at hann á ongan hátt kundi góðtaka tað, og at ein stevning ikki var

óhugsandi, helt Dánjal á at seta hesar ákæur fram.

Fyri vanlig fólki er tað vónleyst at taka stóðu til hvør hevur rætt og hvør hevur skeivt, og vit hava tí hugt eitt sindur nærri at hesum roknskapi, og søgum aftanfyrir.

Heri og Dánjal. Báðir eru teir vísir í, at hin hevur ábyrgdina av vánaligu stóðuni. Men hjá øðrum er ringt at finna út, hvør hevur rætt

Ein goymsla - tvey tøl

Tað er greitt at Heri Mortensen ikki bar seg heilt rætt at, tá hann gav upp tølini fyri goymsluna við árslok 1987. Spurningurin er, hvussu nógv hetta kostaði flakavirkinum

28. mai 1987 var nevndarfundur í Tvøroyrar Flakavirki. Signar Dam var tá nevndarformaður, men hevði kortini bert trýggjar av sjei limum aftan fyri seg.

Men til henda fundin hevði ein av hinum meldað avboð, og Signar møtir við varalimi, sum var í hansara parti.

Nú vóru teir fyra móti trimum, og meirlutin hendan eina fundin avgjórði, at melda virkið úr Føroya Fiskasølu.

Men fyrst í juni - fáar dagar seinni - er aðalfundur, og nevndin sum tá verður vald, avger at melda virkið inn aftur í fiskasøluna.

11 mió. óselt

Tá roknskapurin fyri 1987 varð framlagdur, vísti hann eitt sera positivt úrslit: Yvirsótið var um 78.000 kr. og eiginagnin var 14 mió. kr.

Hesin peningur lá tó ikki allur í kassanum. Tann óselda goymsla pr. 31. desember var roknað uppí, og virðið á henni einsamallari var 11,4 mió. kr.

Hetta helt nýggja nevndin vera sera løgið, tí av tí at bæði Rankin og Sudringur avreiddu í Danmark í november og desember, mátti hetta verða fleiri mánaða gamal fiskur.

Nevndin vendi sær tí til fiskasøluna, og gjørdi vart við, at hon ikki helt sölurbeiði teirra vera nóg gott, tá so nógur fiskur kundi liggja á goymslu í so langa tíð.

Men hesum skilti Birgir Danielsen púrt einki av. Hann gav nevndini avrit av goymslulista teirra - og har stóð svart uppá hvítt at virðið av goymsluni var 5,5 milliónir krónur! Ella knappar fimm milliónir minni, enn roknskapurin vísti!

Dánjal av Rana, nevndarformaður, tosaði síðani við Carl Vilhelm Weihe, sum hevði granskoðað roknskapin,

og teir høvdu ein fund við leiðsluna í fiskasøluni.

Men fiskasolan gjørdi enn einaferð púra greitt, at teirra goymslulisti segði 5,5 mió. kr.

Givið skeivt upp

Málið bleiv síðani kannað, og funnið varð fram til, at Heri Mortensen, stjóri, hevði givið ymisk tøl upp! Hann hevði latið fiskasøluni og roknskaparhaldaranum hvør sín goymslulista. Munurin á virðinum var uml. fimm milliónir krónur.

Orsakað av útmeldingini í mai, fekk Tvøroyrar Flakavirkið loyvi at selja uttanum fiskasøluna til árslok 1987, men eftir tað skuldi fiskasolan aftur standa fyri söluni einsamall.

Tað var við øðrum orðum ikki heilt rætt at halda ein part av goymsluni við árslok uttanfyri goymslulistan, sum fiskasolan fekk.

Tað er hetta Dánjal av Rana meinar við, tá hann sigur, at undanfarna leiðsla uppgav "skeiv" tøl. Tølini í roknskapinum vóru bein - men ein stórir partur var hildin uttanfyri á listanum sum varð latin fiskasøluni.

Fingu teir fullan prís?

Og tað er hesin parturin av goymsluni, sum Dánjal av Rana ikki heldur, at fullur prísur er fingin fyri.

Tað er ongín ivi um, at virkið misti nógvan pening av hesum, sigur hann.

- Fyri tað fyrsta høvdu vit eitt veldugt rentutap av at hava eina so stóra goymslu liggjandi í so langa tíð, og fyri tað næsta hava vit sjáldan upplivað eitt so stórt prísfall sum frá sumri 1987 til heystið 1988, sigur Dánjal av Rana.

Tað ber ikki til at fáa hetta greitt upplýst, men umboð fyri undanfarna leiðslu siga, at fullur - ið hvussu er nærur fullur - prísur fekkst fyri henda partin av goymsluni.

Tað er við øðrum orðum greitt, at Heri Mortensen royndi at "lumpu" fiskasøluna. Men um tað kostaði Tvøroyrar Flakavirkið nakkað - og um so er hvussu nóg - er sera trupult at fáa at vita.

Heri Mortensen, sum var stjóri fyrstu mánaða-

irnar av 1988, og harvið stóð fyri hesi sølu, var ikki at hitta í gjár.

S-S-

Fíggarsteða pr. 31/12-87

31.12.86	Ogn:	
873.802	Kassa- og bankpeningur ...	944.020,56
1.123.668	Skuldarar	2.147.812,18
982.883	R4fiskagrunnurin	741.891,94
0	Lønjavningargr (M/T Fleyr)	151.708,00
6.162.827	Goymsla	11.446.001,00
288.000	Forútgóldin kostnaður	0,00
5.689.945	Millumrokning Marr & Co ..	15.935,77
0	Óavroknað sela	859.286,00
15.121.122		

Hesum tølum er onki galið við. Virðið á goymsluni við árslok 1987 var 11,4 mió. kr. Tað sum Heri Mortensen gjørdi galið, var, at hann ikki uppgav hetta tal fyri fiskasøluni, men seldi uml. helvtina av goymsluni sjálvur.

Tí er hugsandi, at rentutap og prísfall minkaðu munandi um tær 11,4 milliónirnar áðrenn tær komu í kassan hjá Tvøroyrar Flakavirki

FERÐSLUTRYGD

er at fara yvirum
bert undir
grønum ljósi